

De Ambelt op koers in de regio

De Ambelt ... wie kent het niet ... Het is een begrip in de wijde omgeving van Salland en iedereen kent wel iemand die er naar toe gaat of werkt... De Ambelt is een school voor speciaal onderwijs voor kinderen en jongeren 'waar iets mee is'. Het gaat om basis- en voortgezet onderwijs. Je kunt er terecht als je wordt gehinderd door autisme, ADD, PDD-NOS, ASS, ADHD of een andere gedragsaandoening. Je kunt er ook komen als je omgeving last heeft van jouw stoornis, je gedragsproblemen of onhandelbaarheid. Als je op De Ambelt zit, wil dat niet zeggen dat je dom bent, dat is een groot misverstand. Er zitten juist ook heel veel slimme en creatieve kinderen. Dat betekent dus dat de school een breed onderwijsaanbod heeft op diverse niveaus. Het onderwijspersoneel op De Ambelt heeft veel verstand van stoornissen en beperkingen. Dat helpt om de leerlingen te kunnen begrijpen. Omdat het in een klas met allemaal (drukke) probleemkinderen niet altijd even soepel verloopt, valt het niet altijd mee om een veilig pedagogisch klimaat of het juiste onderwijs te garanderen. Ter ondersteuning zijn er diverse disciplines die helpen om de boel in het gareel te houden en te voldoen aan de onderwijsvragen. Het vervoer van en naar De Ambelt school gaat meestal met een busje samen met andere schoolgenootjes. Als je ouders spreekt over het busje dan zijn ze het allemaal over één ding eens: probleemloos vervoer gaat samen met 'de klik' tussen hun kind en de chauffeur. Dat geldt trouwens ook voor school; leerresultaten en schoolplezier worden bepaald door 'de klik' tussen het kind en de leerkracht. Elk nieuwe schooljaar houden ouders hun hart vast wie de leerkracht wordt en welke chauffeur hun kind haalt en brengt.

Het ging lange tijd heel goed met cluster 4, zoals het type school a la De Ambelt, tot vorig jaar werd genoemd. (andere clusters waren voor andere probleemkinderen). Het leek alsof er steeds meer moeilijke kinderen kwamen en er werd lustig op los gelabeld met stoornissen en diagnoses. De school werd steeds groter en overal in de regio kwamen Ambelt expertise scholen en -klassen. Overigens is Salland hierin slecht bedeed terwijl er veel Sallandse kinderen gebruik maken van dit onderwijs.

Met de komst van de wet op passend onderwijs in 2014, zou elk kind onderwijs op maat gaan krijgen. Je zou toch denken dat speciale scholen dat al deden.... en wat betreft De Ambelt... die bood dat toch al....? In de wet gaat het er om dat kinderen naar school kunnen in de buurt van hun huis, zoveel mogelijk naar een gewone school en alleen naar een speciale school, als het echt nodig is. Geen gekke gedachte eigenlijk die keuzevrijheid. Maar hoe bepaal je dan die behoefte aan een speciale school? Dat hangt af van 'vraag en aanbod' in de regio; de speciale ondersteuningsvragen van kinderen aan de ene kant en het aanbod van gewone scholen aan de andere kant. Hoe deskundig is men daar, hoe toegankelijk is de school en hoe welkom zijn kinderen die een extra

ondersteuningsvraag hebben, vergeleken met hun klasgenoten.

Hoe dan ook, onderwijsland is nog steeds in rep en roer. Met name de nieuwe organisatievormen en bekostigingssystematiek zorgen voor grote onrust en spanningen. Gewone en speciale scholen moeten nauw samenwerken in regionale samenwerkingsverbanden. Daarbij moet er beter onderwijs worden geboden voor minder geld. Wat jammer toch dat dit soort hervormingen altijd gepaard gaan met bezuinigingen. Het verdoezelt datgene waar het om gaat en zet iedereen op scherp qua wantrouwen en weerstand. Zo ook bij het voornemen van De Ambelt om al hun scholen in 2017 te gaan sluiten. Personele en financiële argumenten bepalen de richting en iedereen slaat op hol. Was de snelle sterke daling van leerlingen op De Ambelt al een voorbode? Ging het plaatsenvoorheen te makkelijk... We wisten toch al jaren dat de wet eraan kwam...Had de school beter moeten anticiperen?

De Ambelt koers is ingrijpend, misschien is het ook wel iets te ambitieus, maar is het allemaal echt zo dramatisch? Natuurlijk geeft het onrust bij de kinderen, ouders en personeel, maar biedt het ook geen mooie kansen om de inclusieve samenleving te realiseren zoals het is bedoeld?

En er zijn volgens mij nog meer voordelen; je hoeft niet meer met een busje naar school maar kunt samen met je buurkinderen gewoon lopen of fietsen. Hoewel je je misschien soms een uitzondering voelt in de klas, ben je dat niet meer in de buurt. Je wordt minder aangezet tot storend gedrag omdat je erbij hoort en gewoon mee mag doen met de anderen en dat wil toch iedereen?

Omgaan met diversiteit in onze samenleving is een belangrijke taak van onderwijs en de volwassenen in het leven van kinderen. Bang om gepest te worden? Het is geen reden om naar een andere school te gaan. Ook hier ligt een schone taak voor ouders, volwassenen en school. Hoe kunnen zij kinderen onderling stimuleren tot betere omgang met elkaar. Het gaat om respect en (zelf)waardering.

Door kinderen met extra ondersteuningsvragen te verdelen over gewone - en meer scholen, zal de problematiek minder op de voorgrond treden. De capaciteiten komen daarentegen meer aan bod.

Je blijkt meer te zijn dan je diagnose, iemand met mogelijkheden en gelijkwaardige leeransen. Hoe fijn is dat? Onderwijspersoneel op gewone scholen heeft veel verstand van leerstrategieën en

leermogelijkheden en voor leerkrachten worden draagvlak en draagkracht beter verdeeld, als het gaat om bijkomende ondersteuningsvragen. Wel moet het personeel van De Ambelt dan meegaan naar de gewone school, maar dat is ook de bedoeling. Het is tijd voor meer duidelijkheid

hieromtrent. Welke scenario's zijn er en hoe kan het allemaal concreet georganiseerd worden. In de huidige discussie mist de concrete beeldvorming op dit vlak. Als dit nog niet beschikbaar is, is dat een gemiste kans en is het vragen om ellende.

Om De Ambelt koers te laten slagen moet de focus minder op randvoorwaarden liggen en meer op inhoudelijke zaken. Hier ontbreekt het aan in alle onrust en paniek. Wat is er nodig? Denk aan

positieve beeldvorming van kinderen en een holistische benadering van hun leer- en ondersteuningsvragen waardoor de vereiste 'klik' een eerlijke kans krijgt . Denk aan de motivatie van schoolpersoneel en het voorkomen van handelingsverlegenheid bij hen (er zijn goede instrumenten beschikbaar). Denk ook aan het ontdekken van kansen als tegenhanger van de overheersende bedreigingen. Schoolpersoneel moet geschoold en ondersteund worden in de klas, en dialoog en reflectie dienen structureel gefaciliteerd te worden. Denk verder aan het vakkenpakket dat voldoende ruimte moet bieden aan beweging, sport en andere ontlading van energie, impulsen en creativiteit. Ook loopbaan en burgerschap moeten aan bod komen. Denk ook aan een meer groepsdoorbrekende lesaanpak en faciliteren van goed klassenmanagement. Als de inhoud, uitvoering en samenwerking meer uitgewerkt, centraal staan, kan De Ambelt koers ontpoppen tot een mooi voorbeeld voor andere regio's. Samen leven, samen leren, hoe mooi kan het zijn.

Mia Nijland

Orthopedagoog CISN

voor kinderen met intensieve en complexe ondersteuningsvragen in zorg en onderwijs.

Nijland & Kroes

Kennispraktijk voor zorg en onderwijs

Wijhe

mia@nijlandenkroes.nl

0623679393